

Sotsiaalmeedia roll infosõjas

Maria Murumaa-Mengel
Meediauuringute kaasprofessor
Tartu Ülikool
Ühiskonnateaduste instituut

Infosõda ehk **teabesõda** on kahe või enama osapole vahel toimuv elanikkonna teadvuse mõjutamise protsess, mis toimub suunatud informatsiooni edastamisega massiteabevahendite kaudu. Infosõja eesmärk on inimeste käitumise muutmine või neile esialgselt mitteomaste eesmärkide sisendamine. Infosõda on **sõda**, mille eesmärk ei ole mitte territooriumi hõivamine, vaid inimeste, nende mõtete ja väärtushinnangute suunamine – olenemata sellest, kus territooriumil need inimesed elavad.

Infosõjas kasutatakse samu mõisteid, mida klassikalises sõjas: inforünnakud (kaitse ja vasturünnak), inforindid, infokaitse, infovastupanu, infoohvrid, infokaotus, infoarmeed, infosõjaväli (**meedia** ja **ajakirjandus**), infotegevuse planeerimine, inforelvad, infoterror, infosõja agendid.^[1] Infosõja tõhusus on seotud inforuumi suletuse ja avatusega ning infosõja objektide mõjutatavusega.

Õpilastega arutlemiseks: Kuidas Vikipeedia artiklid sünnivad? Kuidas kulisside taha piiluda? Millised vaidlused seal toimuvad?

Teadvusta: infoväljade intensiivistumine ja infokorratus

01

Erista misinfo ja desinfo

Inimlikud eksimused + strateegiline infosõda
(mõlemalt poolt)

Objektiivsed, kontrollitavad faktid on siiski olemas

Eksimuste tunnistamine – see ei ole nõrkus!

Ei tohi
alahinnata
olukorra
tõsidust

02

Nimetame asju õigete nimedega, see ei ole
kriis, see ei ole konflikt, see on sõda.

Eesti on kaitstud.

Las kõik teevad seda, mida nad oskavad.

Usaldame eksperte, otsime nad sotsiaalmeedias üles

03

Mis annab inimesele ekspertsuse?

Individuaalne vastutus enda hästi informeerimisel, ka eksperte tuleb kontrollida

Pidev meedia- ja infopädevuste arendamine

- Propastop
- Bellingcat
- Meediataip (ERR)
- EUvsDisinformation

Vaikiv enamus nähtavaks

04

Raporteeri ja toeta viisakaid/mõistlikke häáli – ei anna ühist avalikku inforuumi ära ilma vastupanuta!

Kodanikujulgus

NB! Viisakus. Mõtle, kas ja kuidas on sinu sõnumeid võimalik kontekstist välja rebida? (et näiteks „tõestada“, et eestlased tahavad „vabastamist“; et kiusatakse vähemusi taga).

Kustuta provokatsioonid

05

Sõnavabadusel on piirid

Sinu personaalne infokeskkond ei pea olema kellegi jauramisplats. Jauraja võib kasutada omaenda profiilil/seinal avalikult kirjutamise õigust.

Arhiveeri (kuvatõmmised)

Infosõda ei ole normaalne kommunikatsiooniolukord, hiljem tuleb praktikad uuesti üle vaadata.

Meediaväli avaramaks

06

Globaalne, regionaalne, lokaalne

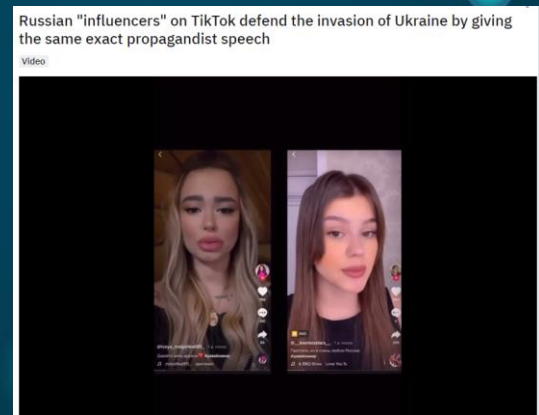
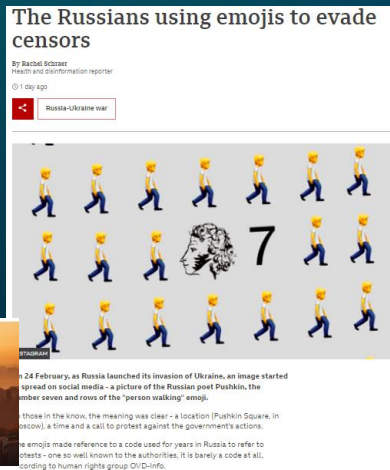
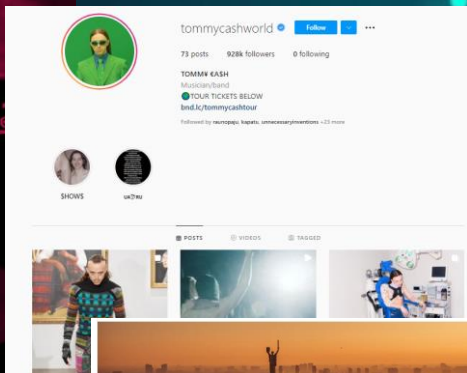
Institutsionaalne ja individuaalne

Professionaalne ja personaalne

Erinevad sotsiaalmeedia-platvormid, koos arutelu- mis mille jaoks hea

Hatescape: An In-Depth Analysis of Extremism and Hate Speech on TikTok

Ciarán O'Connor

Rääkige sellest, mis on laste/noorte meediamaailmas

Küsime küsimusi, anname vastuste otsimise noortele endile, nt: Kes on allikas? Mida me tema kohta teame lisaotsingutega? Kui kaua on ta tegutsenud? Kellega ta on võrgustikuna seotud? Mis on tema ekspertsus? Millistele kuulsuse ehitamise strateegiatele ta toetub? Mis on tema võimalik agenda? Milliseid kapitale ta saab (majanduslik? Sotsiaalne? Sümbol?) Milliseid sõnu ja pilte/helisid on kasutatud selle sõnumi edastamiseks? Mida ta ei ütle? Kas kuidagi teistmoodi oleks ka saanud teha? Kuidas kontrollida teksti/viidet/heli/fotot/videot/deepfake'i? ...

Erinevate allikate kohta kohe-kohe välja tulemas

Meedialoogid

By Meedialoogid

Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi vilistlane ja meediapädevuste entusiast Maria Kristiina Prass räägib igal teisel esmaspäeval põnevate inimestega põnevatel teemadel, mis ühel või teisel moel keerlevad meedia ümber. Nagu mesilased, kui nii võib öelda. Mõnikord on saatejuhid aga vahelduseks hoopis gümnasistid või tudengid ja nende episoodid on alati ka natuke nende endi nägu.

Listen on Spotify

 Message

WHERE TO LISTEN

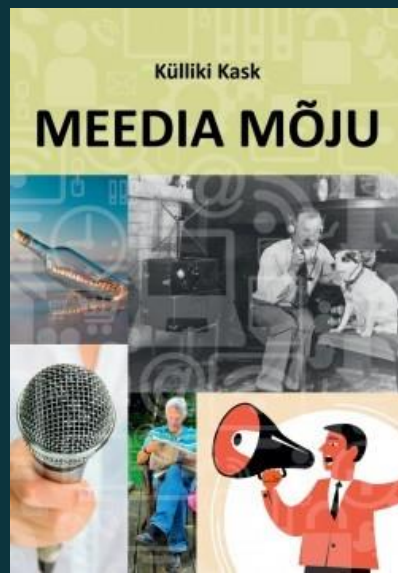
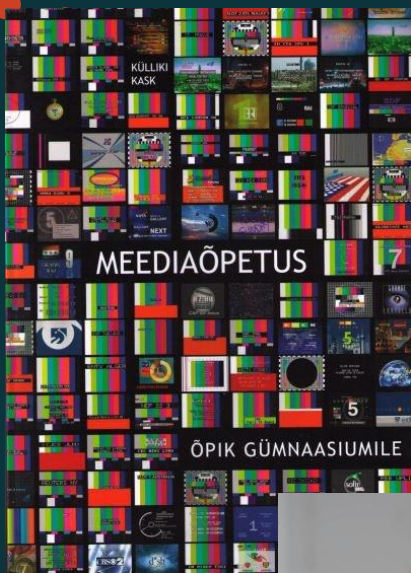
Kõigil on agenda, killukestest mosaiik

07

Meedia- ja infopädevuste olulisus!!!

Info- ja kommunikatsiooniteoreetiline baas

Kui tundub, et kõik on minu/meie vastu – siis
äkki mina/meie teeme midagi valesti? Äkki
me ei ole adekvaatselt aru saanud?
Globaalne vandenõu ei ole koordineeritav.

EDUCATION OF MEDIA
COMMUNICATION AND
CRITICAL THINKING

Inimene nüüdisaegses teabekeskonnas

Valikursus haakub tihedalt niihasti sotsiaalainete valdkonna kui ka keele ja kirjanduse valdkonna eesmärkidega, kuid omab tihedat kokkupuudet ka teiste valdkondade, üldpädevuste ja läbivate teemadega. Kursus "Inimene nüüdisaegses teabekeskonnas" integreerib õppija igapäevase meediakasutuse tema teadmistega ühiskonnast, meediast, poliitikast, esteetikast ja inimeste omavahelisest suhtlemisest. Aktiivõppe meetoditel ja koosõppimisel (peamiselt ümberpööratud klassiruumil) põhinev kursus aitab õppijal paremini mõista nüüdisühiskonnas toimuvaid infoprotsesse ning enda osa nendes, arendades ka nende praktilisi oskusi teadlike otsuste tegemiseks. Arvestades kursuse sisu kiiret muutumist, peab õpetaja olema valmis olukorraks, kus uus informatsioon jõuab temani samal ajal kui õpilasteni. See eeldab

ESILEHT KONTAKT DIGIMEEDIA

1. Teabekeskond ja selle osalised
2. Mõjutustegevus
3. Andmed, faktid ja nende kontrollimine
4. Info ja selle kaitse

Võru Gümnaasiumi häälekandja

DICTUM FACTUM

september 2018 (4)

ÕELDUD-TEHTUD

AASTA TEGU 2017/2018. ÕPPEAASTAL

EESTI VABARIIGI 100.

Tallinna 32. Keskkooli ajaleht

Detsember 2018

AA
"M

Esir
Ger
Mär
Ker
Hel
Aga
Moi
Kri
Rac
Ku
Artu
Mir
Pihl
Kor
Pin

Sosaar, Enely Er
Robi Zuts, Jako I
pp, Anette Aim, Jo
iädmaa, Kaisa Kal
Krevald, Annabel K
rtu Murde, Karolin
r, Kristi Teder, Joo
emets, Kristo-Davo
loosep Aia, Hardo

Abja Gümnaasiumi õpetajat tunnustati tänumärgiga

Maili Kruus, Abja Gümnaasiumi õpetaja

16. novembril 2018.a tähistas Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnateaduste Selts (EAÜS) oma 25. sünnipäeva. Pärast algas Niguliste kirikus juubelkonverentsiga "Kui kui kultuuri ja hääleke kandj" mille järgnes eelkõige muuseumi "Vabamus. Ohuolul põhjalik koostöö" mis Tallinna Reaalgümnaasiumi Ajaloo- ja Ühiskonnateaduste Seltsi tänumärgiga seltsi liikmetele ning õpetajale, kes on seltsi toetuse ja toetusega teinud. Tänuvärgi saajate hulgas oli ka Abja Gümnaasiumi õpetaja Christi Lohmus-Õig.

Christi töötab Abja Gümnaasiumis ajaloo ja ühiskonnateaduste õpetajana ja huviliseks. Ta on olnud EAÜS-i liige juba kaksteist aastat ning toot aastat esindud ta Viimardmaa õpetajate EAÜS-i võistkonna liige. Viimardmaa on ta võtnud osa ajaloo õpetamiseks kasutatava "Pühhooraaamete" teiste kogumiku koostamises. 2016. aasta suvel astas Christi Lohmus-Õig organisatorina Abjas toimunud vabariikliku ajalooõpetajate suvekoovi. Järgneva aasta algusest astus ta juhatajana Viimardi maakonna ajalooõpetajate aaretseminar liiki. Kokkuvõttes on, et Christi tegevus ajalooõpetajana on pälvinud kõrge tunnustuse EAÜS-i. Olemisele ja toetusele tänuvärgi ning häälekele edu ning tulevikku edaspidi.

ger
erg,
k,
ille,
ne-
lely

AJALEHT

ABJALOO- JA ÜHISKONNATEADUSTE SELTS
ABJALOO- JA ÜHISKONNATEADUSTE SELTSI
ABJALOO- JA ÜHISKONNATEADUSTE SELTSI
ABJALOO- JA ÜHISKONNATEADUSTE SELTSI

ET MINEVIKUST EI SAAKS TULEVIK

Abja Gümnaasiumi ajaloo- ja ühiskonnateaduste seltsi liikmetele ning õpetajale, kes on seltsi toetuse ja toetusega teinud. Tänuvärgi saajate hulgas oli ka Abja Gümnaasiumi õpetaja Christi Lohmus-Õig.

Õpetajad on liinid, arvatavasti on suuresti ning geograafiliselt erinevad. See on vaid üks näide, mis näitab, et meil on veel palju teha, et meil oleks parem tulevik. Tänuvärgi saajate hulgas oli ka Abja Gümnaasiumi õpetaja Christi Lohmus-Õig.

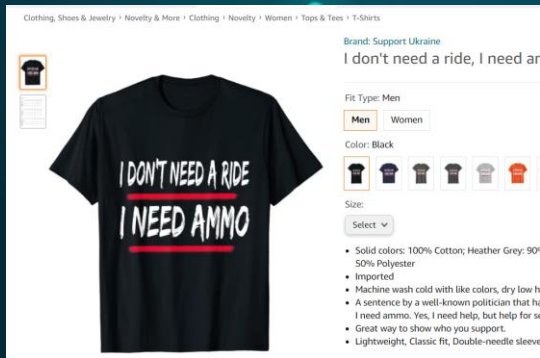
Õpetajad on liinid, arvatavasti on suuresti ning geograafiliselt erinevad. See on vaid üks näide, mis näitab, et meil on veel palju teha, et meil oleks parem tulevik. Tänuvärgi saajate hulgas oli ka Abja Gümnaasiumi õpetaja Christi Lohmus-Õig.

Apparently there's a Ukrainian Fulcrum pilot who's already chalked off six air to air kills today against Russian forces. 2x SU-35, 1x SU-27, 1x MiG 29, 2x SU-25. He is being called the "Ghost of Kyiv". Godspeed, and happy hunting.

Kangelas-
narratiivid

"Никогда страна, у которой на гербе курица, не победит страну, у которой на гербе вилка", - шутит глава Николаевской ОГА Виталий Ким

Hüüdlased.
Lööklod.
Propagandatehnikad.

Fookus selgeks

08

Ei lase tähelepanu hajuda

Eelnevalt tehtud plaanid võib käigu pealt ära muuta

Ei kakle pisiasjade pärast

Nagivad-ragivad pausile – tuleme selle juurde tagasi

Õõvarullimisele

(ka „õõvalappamine“)

piir peale

09

Raamatud – ei midagi väga rusuvat
Vikerraadio kuuldemängud kõrva
Jaga sõpradega meeme
Off the rec ventilatsioonivõimalus
Mine kuuma duši alla
Kallista kalleid
Kõnni õues
Söö kommi

10

Hinga.

Talitse verejanu.

Thomas Elkjer Nissen

Sotsiaalmeedia kasutamine relvasüsteemina

Tänapäeva konfliktide omadused

SOCIALIA

ELUSTILIDE UURIMUSED

KATRIN TIIDENBERG

Ihu ja hingega internetis

ACTA Universitatis Tallinnensis